

Româno-americanul Pinte

FOOL FOR LOVE de Sam Shepard • **TEATRUL ROMÂN-AMERICAN „EUGENE O'NEILL”** • Data reprezentăției: 25 noiembrie 1993 • Regia: Adrian Pinte • Scenografia: Silvia Pinte • Aranjament muzical: Adrian Pinte și Marius Gălea • Distribuția: Adrian Pinte (Eddie), Laura Jianu, Mihaela Mihut (May), Adrian Titieni (Old Man), Marius Gălea, Ionuț Pohariu (Martin).

Ajuns de-acum, cu o discreție bizară, la cea de-a doua stagiune, Teatrul Român-American își îndeplinește, jucând în engleză **Fool for Love**, jumătate din obligațiile statutare: popularizarea literaturii dramatice americane în România. Cealaltă jumătate, popularizarea dramaturgiei române în Statele Unite, va mai avea probabil de așteptat, deși avantajele generale pe care le-ar procura sunt cât se poate de evidente. În orice caz, fără să fi făcut atâtea valuri și turnee (sau valuri de turnee) ca surorile sale româno... și ...române, instituția își ia în serios menirea culturală, propunând o piesă

adevărată a unui dramaturg adevărat, de fapt unul dintre cei mai importanți din S.U.A. – Sam Shepard. Textul acestuia (al cărui titlu s-ar putea traduce, exact dar cam rudimentar, prin **Nebun de dragoste**) este o dramă în care ecourile tragediei antice răzbat filtrate prin obsesiile literare o'neilliene. E povestea a doi tineri care, frate și soră după tată, fără s-o știe, se îndrăgostesc și devin amanți: situația, ce continuă și după revelarea adevărului, nu poate fi rezolvată decât prin sinuciderea tuturor celor trei vinovați mai mult sau mai puțin inocenți – tatăl, sora și fratele. Fără a fi o operă capitală, piesa are calități tipice, așa zice, dramaturgiei americane: construcție simplă și solidă, intensitate a sentimentelor și un miez, întotdeauna mișcător, de adevăr omenesc. Sunt calități pe care montarea lui Adrian Pinte le exploatează inteligent și le pune în valoare expresiv, deși regizorul ad-hoc nu-și poate reprima tentația de a apăsa efectele, mai ales prin supraabundența de „ceată” (foarte incomodă pentru spectatorii cu gât sensibil) și prin sonoritatea excesivă a muzicii. Foarte bine aleasă și cu rol dramatic marcat, aceasta din

urmă acoperă însă adesea replicile, cu atât mai mult cu cât interpretii nu se mișcă – e firesc – cu perfectă siguranță pe terenul limbii engleze (de fapt, americane). Performanțele lor în domeniu sunt totuși impresionante, în special în cazul lui Adrian Pinte, care, înțelegând în profunzime (se simte asta) tot ceea ce spune, nuanțează personajul fratelui incestuos cu un sarcasm disperat și rece, deseori tulburător. În rolul tatălui, Adrian Titieni afișează un histrionism cinic ce condamnă moralmente eroul, fără a-i refuza însă clipa de tragicism din final. Marius Gălea (al cărui nume, în programul Teatrului de Comedie, e ortografiat „Galea” – ar fi bine ca tânărul actor să tranșeze cumva chestiunea) compune cu precizie masca bonomă și aiurită a unui martor neputincios al tragediei, distingându-se printr-o bună dicțiune și o neașteptată inezestrare muzicală, ca solist la saxofon. Studenta Laura Jianu schițează meritoriul, dar cam monotone, profilul surorii, cu abuz dezagreabil de acute și cu o stăpânire încă nesigură a instrumentelor profesici. ■

Lupta anticilor cu modernii

AGAMEMNON, adaptare scenică de Grigore Gonta după Seneca • **TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI și ATF** • Data reprezentăției: 3 decembrie 1993 • Regia: Grigore Gonta • Distribuția: Ionuț Pohariu (Umbra lui Thyestes), Aura Călărășu (Clytemnestra), Florinela Andreica (Doica), Adrian Neașu (Aegisthus), Marius Drogeanu (Eurybates), Oxana Moravec (Cassandra), Marius Săvescu (Agamemnon), Liliana Mocanu (Electra), Daniel Tudorică (Strophios), Aura Călărășu, Iulia Gheorghiușor, Florinela Andreica, Catrinel Bădina, Oxana Moravec, Brândușa Mircea, Liliana Mocanu, Mariana Liurca, Tania Popa, Cristina Pancu, Daniel Beșleagă, Mihai Călin, Ovidiu Cuncea, Marius Drogeanu, Lucian Dolgan, Lucian Ifrim, Adrian Neașu, Ionuț Pohariu, Marius Săvescu, Daniel Tudorică (Corul).

Grigore Gonta e reputat, încă de la unul dintre primele sale spectacole ca regizor, longevivul **Fata din Andros**, pentru capacitatea de a crea echipă și de a conduce spre un joc total, în care ponderea principală revine mișcării, fără ca însă cuvântul să fie neglijat. Ca pedagog, el a imprimat aceleași caracteristici și producțiilor studențești pe care le-a dirijat. Dar, dacă în privința montărilor realizate

cu actori experimentați această abordare s-a dovedit fertilă, în cazul spectacolelor Academiei ca prezintă unele inconveniente, majore fiind două: riscul nivelării personalităților artistice incomplet formate sau încă în formare, cărora colectivismul scenic nu le prea permite evoluția individuală, și incurajarea tendinței asazine (și cuvântul nu-i destul de grav!), mai de mult constatată la ATF, de a disprețui pregătirea vocală a studenților, lăsați să rostească după cum îl taie capul pe fiecare. Lucrurile devin izbitoare mai ales atunci când e vorba despre texte antice sau shakespeariene, mutilate sonor, adesea, în chip barbar. Nu este, ce-i drept, sută la sută cazul acestui spectacol, în care se pot auzi totuși grăiri precum „jerfă” și „tosstrămoșii” (pentru „jertfă” și „toți strămoșii”) ori glasuri absolut neimpostate. Abstracție făcând (dar de ce să facem?) de asta, montarea pune în pagină segmentul uciderii lui Agamemnon din legenda Atrizilor (că „prelucrarea” lui aparține lui Seneca apare prea puțin important) cu eleganță, într-o cinetică riguros calculată și cu câteva momente de reală tensiune. În spațiul de joc complet gol, misiunea de a produce semnificație revine luminilor și interpretilor. Aceștia din urmă evoluează satisfăcător în grup, dar nu foarte concludent în particular, mai ales în ceea

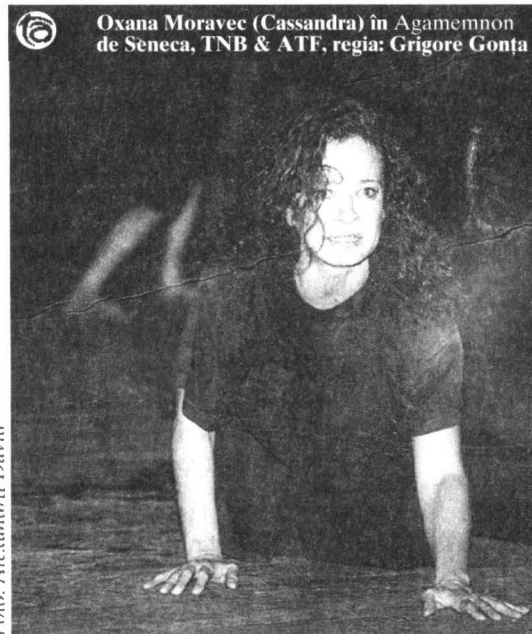


Foto: Alexandru David

ce-i privește pe băieți. Dintre fete se detașează întrucâtva Aura Călărășu și Liliana Mocanu, și în special – în reprezentația văzută de mine – Oxana Moravec (Cassandra). Să te pronunți net despre aptitudinile proprii ale unuia sau altuia dintre studenți (aflați în ultimul an de școală!) e însă aproape imposibil, în condițiile date. De aceea, mai aștept.

ALICE GEORGESCU